

**Transkrypcja rozprawy z dnia 22 kwietnia 2026 r.
w sprawie o sygn. SK 61/25**

Rozprawie przewodniczy Sędzia TK Bogdan Świączkowski.

Przewodniczący:

Proszę usiąść. Serdecznie witam Państwa. Otwieram rozprawę przed Trybunałem Konstytucyjnym, w składzie tu obecnym w sprawie skargi konstytucyjnej S P W o zbadanie zgodności: art. 398²² § 1 w związku z art. 767⁴ § 1 w zw. z art. 13 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego w zakresie, w jakim „nie przewiduje możliwości poddania kontroli sądowej orzeczenia referendarza sądowego, wykonującego zadania z zakresu ochrony prawnej w postępowaniu egzekucyjnym, a konkretniej, że od takiego orzeczenia nie przysługuje środek zaskarżenia do sądu i w konsekwencji zostaje wyłączona kontrola sądu nad rozstrzygnięciami referendarza sądowego we wskazanym zakresie, a także nad czynnościami podejmowanymi przez komornika w toku postępowania egzekucyjnego”, z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

Na rozprawę stawili się: w imieniu skarżącego adwokat Bartłomiej Ulatowski, tak?

Pan Bartłomiej Ulatowski:

Zgadza się. Z pełnomocnictwa substytucyjnego adwokata Macieja Bielskiego ustanowionego w sprawie.

Przewodniczący:

Dziękuję. W imieniu Sejmu nie stawił się nikt. Sejm o terminie rozprawy powiadomiony prawidłowo. Niestety, stało się to praktyką, że przedstawiciele Sejmu nie stawiają się na rozprawach przed Trybunałem Konstytucyjnym pomimo obowiązku. Podobnie jest w sytuacji Prokuratora Generalnego. W imieniu Prokuratora Generalnego nie stawił się nikt. Prokurator o terminie rozprawy powiadomiony prawidłowo. W kuriozalnym piśmie z dnia 7 kwietnia 2026 roku Prokurator poinformował Trybunał, że nie weźmie udziału w rozprawie. Pełnomocnictwo w aktach.

Trybunał Konstytucyjny informuje, że rozprawa transmitowana jest w Internecie. Czy w obecnym stadium postępowania uczestnik postępowania ma jakieś wnioski formalne?

Pan Bartłomiej Ulatowski:

Proszę sądu nie, dziękuję.

Przewodniczący:

Proszę Trybunału.

Pan Bartłomiej Ulatowski:

Proszę Trybunału, jak najbardziej.

Przewodniczący:

Przystępujemy zatem do wysłuchania uczestnika postępowania. Udzielam głosu Panu Pełnomocnikowi Skarżącego.

Pan Bartłomiej Ulatowski:

Dziękuję bardzo. Tak więc, popieram wniesioną skargę konstytucyjną. Zatem wnoszę o stwierdzenie niezgodności przepisu z art. 398 z indeksem 22 par.1 w zw. z art. 767 z indeksem 4 par. 1, w zw. z art. 13 par. 2 Ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego, tekst jednolity, Dz.U. z 2023 roku, poz. 1550, z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku, Dz.U. nr 78, poz. 483, w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości poddania kontroli sądowej orzeczenia referendarza sądowego wykonującego zadania z zakresu ochrony prawnej w postępowaniu egzekucyjnym, a konkretniej, że od takiego orzeczenia nie przysługuje środek zaskarżenia do sądu i w konsekwencji zostaje wyłączona kontrola sądu nad rozstrzygnięciami referendarza sądowego we wskazanym zakresie, a także nad czynnościami podejmowanymi przez komornika w toku postępowania egzekucyjnego. Jednocześnie Wysoki Trybunał, wobec tego, że wcześniej taki wniosek nie został złożony, wnoszę również o zasądzenie od Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej na rzecz Skarżącego zwrotu kosztów postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, w tym kosztów reprezentowania Skarżącego przez adwokata według norm przepisanych. Wysoki Trybunał, może tutaj najpierw zasadnicza kwestia dotycząca wymogów skargi konstytucyjnej, co do tego, aby w sprawie zostało wydane ostateczne orzeczenie o prawach Skarżącego, co wynika i z art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jak również wymogi z art. 77 ust. 1 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, który wymaga, aby skarga konstytucyjna była wnoszona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana i po doręczeniu ostatecznej decyzji w sprawie, bądź innego ostatecznego rozstrzygnięcia. I tutaj proszę Sądu...

Przewodniczący:

Proszę Trybunału.

Pan Bartłomiej Ulatowski:

Proszę Trybunału, w pierwszej kolejności zwracam uwagę na to, że ustawa, Kodeks postępowania cywilnego, nie przewiduje środka zaskarżenia postanowienia wydanego przez referendarza sądowego o oddaleniu skargi na czynności komornika, o zajęciu nieruchomości w toku postępowania egzekucyjnego. Tak samo z ustawy o komornikach sądowych, konkretnie z art. 3 ust. 5 zd. drugie, wynika, że zażalenie na postanowienie sądu nie przysługuje z wyjątkiem postanowień w przedmiocie kosztów komorniczych i ten przepis odnosi się do skargi na czynności komornika ściśle. W związku z tym przywołane przepisy, w zakresie przedmiotu kontroli i posiłkowo ten przepis z ustawy o komornikach sądowych, wyłączają możliwość zaskarżenia takiego orzeczenia referendarza sądowego. W aktach postępowania w niniejszej sprawie mamy postanowienie tego referendarza, to jest postanowienie z dnia 25 lipca 2023 roku, oddalające skargę na czynności komornika złożoną przez Pana S P W . W uzasadnieniu referendarz wskazał, że postanowienie podlega zaskarżeniu wyłącznie w zakresie punktu drugiego, to jest w zakresie rozstrzygnięcia o wniosku o zawieszenie postępowania egzekucyjnego, więc nie podlegało zaskarżeniu, w zakresie punktu pierwszego, czyli co do w zasadzie *meritum* sprawy. Natomiast w aktach sprawy nie ma jeszcze dalszej korespondencji, w związku z czym w tym miejscu składam wniosek dowodowy, o przeprowadzenie dowodu z trzech dokumentów, po pierwsze, to jest wniosek o uzasadnienie S P W z września 2023 roku, po drugie: to jest pismo Pana S P W z października 2023 roku w sprawie o sygnaturze , i trzeci dokument – jest to postanowienie Sądu Rejonowego w G , Wydział Cywilny z października 2023 roku, sygnatura i Wysoki Trybunał, mam tutaj przygotowane te wszystkie dokumenty wraz z odpisami. Tylko jeszcze jeden odpis wydaje się, muszę dołożyć. Chciałbym [je] złożyć na ręce z Wysokiego Trybunału.

Przewodniczący:

Bardzo proszę. Tak naprawdę Panie Mecenasie to na etapie wniosków formalnych powinien Pan złożyć te wnioski dowodowe, no ale dobrze kontynuujemy.

Pan Bartłomiej Ulatowski:

Dziękuję. Dowody te składane są na fakt ich treści, w szczególności tego, że Skarżący S P W złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia, wskazanego postanowienia wydanego przez referendarza sądowego w dniu lipca 2023 roku w całości. Po drugie, że Skarżący zwraca uwagę na okoliczność,

że postanowienie winno być uzasadnione w całości, czyli również co do punktu pierwszego oddalającego skargę na czynności komornika i po trzecie, że Sąd Rejonowy w G odrzucił wniosek o sporządzenie i doręczenie postanowienia z uzasadnieniem, w zakresie punktu pierwszego, co formalnie potwierdza zamknięcie drogi zaskarżenia dla Pana S P W . I zwracam też uwagę na taki niuans, że o ile postanowienie, co do istoty sprawy zostało wydane przez referendarza sądowego, to postanowienie o odrzuceniu wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia, w zakresie punktu pierwszego, zostało już wydane przez Sąd Rejonowy w G w składzie sędziowskim. Tak więc, w mojej ocenie, mając na względzie, że przepis art. 77 ust. 1 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, wymaga wyczerpania drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, no to w tej sprawie takiej drogi zaskarżenia przewidzianej nie było. Posiłkowo wskazuję też, że na treść art. 398 z indeksem 22 par. 2 Kodeksu postępowania cywilnego, który w zdaniu drugim, wskazuje, że jeżeli orzeczenie referendarza zostało doręczone bez uzasadnienia, a strona wniosła jego sporządzenie, to termin do wniesienia skargi zaczyna biec od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem. Czyli Skarżący mógłby ewentualnie złożyć skargę na orzeczenie referendarza, gdyby doręczono mu odpis tego postanowienia z uzasadnieniem, co jednak się nie stało, w związku z czym, tak jak wspomniałem, tutaj została wyczerpana droga prawna. Co do *meritum* sprawy Wysoki Trybunale, to oczywiście podtrzymuję tutaj wszelkie twierdzenia zawarte w skardze konstytucyjnej. Wskazuję, że sprawa, na tle której powstały te wątpliwości co do zgodności z Konstytucją wskazanych przepisów, mimo że jest tak naprawdę postępowaniem wпадkowym w toku postępowania egzekucyjnego, dotyczy bardzo istotnych interesów Skarżącego. Bowiern postępowanie egzekucyjne zostało skierowane do nabytej przez niego nieruchomości o znacznej wartości, mimo że Pan S P W nie jest dłużnikiem w tym postępowaniu egzekucyjnym. Na tak ukształtowanej kanwie wydarzeń doszło do sytuacji, w ramach której Skarżący zaskarżał czynność komornika polegającą na, w jego ocenie, wadliwym zajęciu jego nieruchomości w toku postępowania egzekucyjnego, z tym, że jego skarga została rozpoznana wyłącznie przez urzędnika sądowego, czyli referendarza sądowego przy Sądzie Rejonowym w G , bez możliwości skierowania sprawy do rozpoznania przez sąd, który przecież sprawuje kontrolę nad czynnościami komorników w toku postępowania egzekucyjnego. Z tych względów, Wysoki Trybunale, ja podnoszę, że doszło tutaj, że podnoszone przepisy stanowiące przedmiot kontroli są sprzeczne z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, jak wspomniałem. Nie może być tak,

że czynności, które w zasadzie są zastrzeżone dla sądów powszechnych mają być wykonane przez urzędnika sądowego, a strona, podmiot zainteresowany nie może doprowadzić do tego, aby jego sprawa dotycząca jego praw i obowiązków została rozpoznana przez właśnie sąd powszechny. I, Wysoki Trybunale, z tych względów popieram skargę konstytucyjną w całości. Dziękuję.

Przewodniczący:

Dziękuję. Następnie członkowie składu orzekającego będą kierowali pytania do uczestnika postępowania. Kto z Panów Sędziów ma pytania? Ja mam tylko pytanie jedno do Pana skierowane. Z jakich powodów Pan uważa, że to orzeczenie, ta decyzja referendarza powinna być rozstrzygana przez sąd?

Pan Bartłomiej Ulatowski:

Z racji tego, że...

Przewodniczący:

Z jakiego przepisu ustawy czy Konstytucji to wynika, że w tym zakresie jest [to] kognicja wyłącznie sądu?

Pan Bartłomiej Ulatowski:

Z przepisu artykułu 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także w zakresie... W zasadzie to jest tutaj zasadniczy wzorzec kontroli.

Przewodniczący:

Rozumiem, że to jest wzorzec kontroli, ale na jakiej podstawie Pan uważa, że ta sprawa, ta konkretna sprawa powinna być rozstrzygana przez sąd w rozumieniu Konstytucji?

Pan Bartłomiej Ulatowski:

W związku z tym, że czynności w tym zakresie zostały powierzone sądom.

Przewodniczący:

Panie Mecenasie, czy to były czynności techniczne, czy nie czynności techniczne?

Pan Bartłomiej Ulatowski:

To były czynności merytoryczne.

Przewodniczący:

No właśnie. Do tego zmierzamy. Dziękuję bardzo. Ktoś ma jeszcze pytania? Panie Mecenasie, na koniec chciałem powiedzieć, że oczywiście Trybunał przyjmuje te dokumenty, te wnioski, które złożył Pan Mecenas. Natomiast pragnę przypomnieć, że to są dokumenty z 2023 roku. Mamy, daj Panie Boże 2026 rok. Były trzy lata, żeby te dokumenty złożyć do Trybunału Konstytucyjnego, żeby Trybunał mógł się także nad nimi pochylić.

Więc bardzo żałuję, że Pan Mecenas to złożył dopiero po trzech latach od uzyskania tych dokumentów. Dziękuję bardzo. I w związku z powyższym, z uwagi na to, że nie ma już pytań, proszę Uczestnika postępowania o sformułowanie wniosku końcowego.

Pan Bartłomiej Ulatowski:

Wysokie Trybunale, więc wnoszę o stwierdzenie niezgodności przepisu art. 398 z indeksem 22 par. 1, w związku z art. 767 z indeksem 4 par. 1, w związku z art. 13 par. 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku, Kodeks postępowania cywilnego, tekst jednolity, Dz. U. z 2023 roku, poz. 1550, z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku, Dz. U. nr 78, poz. 483, w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości poddania kontroli sądowej orzeczenia referendarza sądowego wykonującego zadania z zakresu ochrony prawnej w postępowaniu egzekucyjnym, a konkretniej, że od takiego orzeczenia nie przysługuje środek zaskarżenia do sądu i w konsekwencji zostaje wyłączona kontrola sądu nad rozstrzygnięciami referendarza sądowego we wskazanym zakresie, a także nad czynnościami podejmowanymi przez komornika w toku postępowania egzekucyjnego.

Przewodniczący:

Dziękuję bardzo Panie Mecenasie. Trybunał Konstytucyjny uznaje sprawę za dostatecznie wyjaśnioną do wydania orzeczenia. Na tym zamykam rozprawę. Trybunał udaje się na radę. Ogłoszenie orzeczenia nastąpi w dniu dzisiejszym o godzinie 14:45.